

**Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Факультет філологічний
Кафедра іноземних мов**

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**ПРОФЕСІЙНА ТА НАУКОВА КОМУНІКАЦІЯ
АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ**

**підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
за освітньо-науковою програмою «Освітні, педагогічні науки»
мова навчання – англійська, українська**

Слов'янськ – 2021 р.

Розробники:

Нікітіна Н. П., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов
Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний
університет»;

Слабоуз В. В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов
Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний
університет».

Рецензенти:

Пампура С. Ю. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов
Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний
університет»;

Ананьян Е. Л. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри германської та
слов'янської філології Державного вищого навчального закладу «Донбаський
державний педагогічний університет»

Силабус розглянуто і схвалено на засіданні кафедри іноземних мов
Протокол № 1 від 28.08.2021 р.

Завідувач кафедри

Нікітіна Н. П.

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»
«30» серпня 2021 р. протокол № 1

**Опис навчальної дисципліни
ПРОФЕСІЙНА ТА НАУКОВА КОМУНІКАЦІЯ
АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ**

Кількість кредитів	5
Рік підготовки, семестр	1 / 1, 2 семестри
Компонент освітньої програми	обов'язковий
Викладач	Нікітіна Н. П., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет».
Контактна інформація	nikitina_sdpu@ukr.net
Консультації	вівторок з 13.00 до 14.00__
Анотація навчальної дисципліни	<p><i>Об'єкт вивчення</i> – функціональна мовленнєва компетенція через навчання мовленнєвої діяльності за оригінальною науковою літературою, на базі якої формуються та удосконалюються необхідні навички і вміння в галузі науково-професійної іншомовної діяльності, а також засвоєння мовного матеріалу (термінології, лексико-граматичних особливостей наукового стилю).</p> <p><i>Предмет вивчення</i> – сукупність компонентів (мовних знань та мовленнєвих вмінь), що передбачає подальше удосконалення у аспірантів іншомовних мовленнєвих компетентностей в аудіюванні, говорінні, читанні, письмі та перекладі, мовних компетентностей, професійно орієнтованої, лінгво-соціокультурної, навчально-стратегічної та прагматичної компетентностей, достатніх для представлення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою та здійснення наукової комунікації.</p>
Опис навчальної дисципліни	<p><i>Метою вивчення навчальної дисципліни «Професійна та наукова комунікація англійською мовою»</i> здобувачами вищої освіти щодо отримання ступеня доктора філософії в аспірантурі є досягнення такого рівня знань, навичок і вмінь, який забезпечує необхідну для науковця комунікативну самостійність у сферах професійного, академічного й ситуативно-побутового спілкування в усній та письмовій формах, вдосконалення й подальший розвиток знань, навичок і вмінь з іноземної мови, набутих в обсязі вузівської програми, та їх активізації для здійснення науково-дослідної діяльності, у сферах професійного та ситуативного спілкування з</p>

академічною спільнотою за програмами міжнародного співробітництва.

Завдання вивчення навчальної дисципліни «Професійна та наукова комунікація англійською мовою»: поширення знань здобувачів стосовно особливостей використання англійської мови у професійному та академічному дискурсах і подальше формування системи мовленнєвих умінь із залученням головних стратегій опрацювання аутентичного англомовного матеріалу в галузях академічного читання, письма, мовлення та спілкування; вдосконалення мовленнєвих компетенцій в рамках науково-дослідної діяльності, а саме розпізнавання наукового стилю англійської мови, знання його характерних особливостей та способів перекладу, навичок аналізу, перекладу та анотування оригінальних наукових статей за темою дослідження та інших матеріалів за спеціальністю, засвоєння фахової термінологічної лексики.

Передумовами вивчення навчальної дисципліни є подальше опанування рівня знань (до B2), який забезпечить необхідну для фахівця комунікативну спроможність в сферах професійного та ситуативного спілкування в усній і письмовій формах та формування основних мовних компетентностей, а також застосування знання іноземної мови (рівень B2) для здійснення наукових досліджень та інновацій в певній галузі професійної діяльності.

Програмні компетентності:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 3. Готовність використовувати сучасні методи й технології наукової комунікації українською та іноземними мовами в усній та письмовій формах.

ЗК 4. Готовність до створення та інтерпретації нових знань через наукове дослідження або інші передові вчення такої якості, що відповідають вимогам національного та міжнародного рівнів, до діяльності в інтернаціональних дослідницьких групах.

ЗК 8. Здатність до володіння культурою наукового дослідження в галузі освіти; використання у дослідженні новітніх інформаційно-комунікаційних технологій.

Спеціальні компетентності (СК)

СК 7. Володіння системою педагогічних категорій і методів їх використання з метою розв'язання дослідницьких і практичних завдань навчання і виховання.

СК 8. Здатність науково супроводжувати студентоцентрований освітній і виховний процес з орієнтацією на інтереси особистості, суспільства і держави.

СК 9. Здатність застосовувати методологічний інструментарій компетентнісного підходу щодо організації навчально-

виховного процесу суб'єкт-суб'єктного характеру.

СК 11. Здатність виділяти актуальні проблеми розвитку педагогіки та сучасної системи освіти, аналізувати та пропонувати оптимальні шляхи їх вирішення науковому товариству.

СК 12. Здатність вибудовувати студентоцентровану взаємодію зі студентами, розвивати їх емоційний і соціальний інтелект, створювати позитивні міжособистісні відносини й доброзичливий психологічний клімат, підтримувати академічну атмосферу та культуру в ЗВО.

Ключові слова: наукове та професійне спрямування, комунікативна самостійність, мовні та мовленнєві компетентності, науково-дослідна діяльність, спілкування з академічною спільнотою, міжнародне співробітництво.

Очікувані результати навчання:

ПРН 3. Застосовувати різні види письмових текстів та усних виступів; розуміти зміст складних текстів з наукових проблем, у тому числі вузькоспеціальних, стилістичні особливості оформлення результатів дослідження у письмовій та усній формі під час роботи в групі з інтернаціональним складом.

ПРН 5. Дотримуватися основних норм, прийнятих науковою спільнотою, з урахуванням міжнародного досвіду спілкування; здійснювати особистісний вибір у морально-ціннісних ситуаціях, що виникають у професійній сфері діяльності.

ПРН 6. Формулювати мету професійного і особистісного розвитку, оцінювати власні потенційні можливості, реальність обраних способів і шляхів розв'язання поставлених завдань.

ПРН 10. Застосовувати способи і прийоми планування мети, цілепокладання, реалізації необхідних видів діяльності, оцінки і самооцінки результатів діяльності у розв'язанні професійних задач; прийоми виявлення і усвідомлення своїх можливостей, особистих і професійно значущих якостей з метою їх удосконалення.

ПРН 11. Оперувати різними методами і засобами дослідницької діяльності педагога; володіти способами збору, систематизації та обробки інформації, інтерпретації отриманих результатів, вивчення та творче застосування педагогічної спадщини і досвіду роботи педагогів-новаторів, вміннями робити висновки

ПРН 14. Застосовувати різні форми, методи і засоби аналізу діяльності викладачів, учителів, закладів освіти; використовувати індивідуальні і групові прийоми прийняття оптимальних рішень щодо організації та управління колективною творчою діяльністю, враховуючи вітчизняний і зарубіжний досвід.

Матеріали та ресурси:

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна

- Бахов І. С. English for Post-Graduate Students. Англійська мова для аспірантів та здобувачів: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: ДП «Видавничий дім «Персонал», 2016. 276 с.
- Білозерська Л. П. Термінологія та переклад: Навч. посібник для студентів філологічного напрямку підготовки. Вінниця: Нова книга, 2016. 232 с.
- Ільченко О. М. Англійська мова для науковців. Київ, 2016. 241 с.
- Кнодель Л. В. Англійська мова для магістрів: [навч. посіб.]. Київ: «Паливода А. В.», 2015. 336 с.
- Мультимедійний посібник з англійської мови для організації самостійної роботи з відео матеріалами (для студентів, магістрів і аспірантів). Харків: ХНАМГ, 2017. 46 с. англ. мовою. (з додатком відео, CD).
- Наумова І. О. Languages and the Bologna Process. Харків: ХНАМГ, 2014. 80 с.
- Устименко О. М. Самостійна робота з англійською науково-професійною літературою: [методичні рекомендації]. Київ: Вид. центр Національної академії управління, 2015. 35 с.
- Brown, Douglas H. Principles of language learning and teaching. 3rd ed. Prentice Hall Regents, 2016. 347 p.
- Child Dennis. Psychology and the Teacher. 8th Edition. Continuum, 2017. 609 p.
- English for Science Students (англійська мова для аспірантів та здобувачів). Чернівці: Рута, 2016. 125 с.
- Winkler Anthony C. Writing the research paper. A handbook. Glendale Community College, Emeritus, 2018. 360 p.
- Yachontova T. V. English Academic Writing. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2015. 220 с.

Допоміжна

- Англо-український словник. Вінниця: Нова книга. 2015. 1700 с.
- Максимук В. М. Англійська мова для аспірантів та науковців гуманітарно-природничих спеціальностей університетів. English for PhD Students. Львів: Видавництво «Астролябія», 2016. 240 с.
- Geyte E. Reading For IELTS. London: Harper Collins Publishers, 2017. 145 p.
- Macmillan English dictionary for advanced students. International student edition. London, 2017. 1692 p.
- Oxford dictionary of business English. For Learners of English. Oxford university press, 2015. + cd-rom.
- Swan M. Grammar Scan. Diagnostic tests for Practical English

	<p>Usage. Oxford: Oxford University Press, 2017. 191 p.</p> <p>7. The Official Cambridge Guide to IELTS for Academic and General Training. Cambridge: Cambridge University Press, 2018. 400 p.</p> <p style="text-align: center;">Інформаційні ресурси в Інтернеті</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Academic English Resources http://www2.warwick.ac.uk/fac/soc/al/learningenglish/activities/aez/resources/ 2 Advice on Academic Writing http://www.utoronto.ca/writing/ 3 Cambridge Dictionary. English Learner's Dictionary https://dictionary.cambridge.org/ 4. English for Science Links http://www.hut.fi/rvilmi/EST 5. English Grammar in Use http://english03.ru/soderzhanie_murphy 6 Free Websites to Practice English at Home https://www.nypl.org/blog/2012/11/28/11-great-free-websites-practice-english 7 Macmillan Dictionary. Free English Dictionary and Thesaurus https://www.macmillandictionary.com/ 8 Online Dictionaries http://www.bucknell.edu/rbeard/diction/html 9 Oxford Learner's Dictionaries https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/us/ 10 Resources for learning English EF United States https://www.google.com/search?q=english+study+resources+online&rlz <p style="text-align: center;">Посилання на дистанційний курс</p> <p>Дистанційний курс «Англійська мова наукового та професійного спрямування»</p>
<p>Теми</p>	<p style="text-align: center;">1-й семестр</p> <p>Тема 1. Використання мови як засобу навчання. Наука та наукові методи.</p> <p>Тема 2. Особливості роботи з науковою фаховою літературою іноземною мовою. Читання науково-фахової літератури.</p> <p>Тема 3. Формування навичок активного читання. Реферування. Виконання лексичних та граматичних завдань до теми.</p> <p>Тема 4. Написання огляду опрацьованої наукової літератури. Реферування прочитаного фахового тексту.</p> <p>Тема 5. Структурно-семантичні особливості жанрів академічної комунікації. Виконання лексичних та граматичних завдань до теми.</p> <p>Тема 6. Академічне есе як базовий жанр академічної комунікації. Написання академічного есе.</p>

	<p>Тема 7. Особливості науково-академічної лексики. Виконання лексичних та граматичних завдань до теми.</p> <p>Тема 8. Особливості граматичних та синтаксичних структур у науково-академічних дискурсах. Виконання лексичних та граматичних завдань до теми.</p> <p>Тема 9. Особливості стилістики письмових наукових жанрів. Робота з науково-фаховими текстами.</p> <p>Тема 1.0 Тези доповіді для наукової конференції. Наукова стаття. Написання тез доповіді. Аналіз фахової наукової статті.</p> <p style="text-align: center;">2-й семестр</p> <p>Тема 1. Проблема плагіату. Посилання на джерела.</p> <p>Тема 2. Стандарти оформлення наукових праць. Стилi APA, MLA, CSE, Chicago.</p> <p>Тема 3. Культура спілкування у сфері освіти і науки. Риторика.</p> <p>Тема 4. Лінгво-стилістичні характеристики діалогічного мовлення в академічній сфері. Дискусія у групі на задану наукову тематику. Підготовка до дискусії на задану наукову тематику.</p> <p>Тема 5. Особливості дискурсу наукової конференції.</p> <p>Тема 6. Презентація доповіді на науковій конференції. Підготовка презентації доповіді для наукової конференції.</p> <p>Тема 7. Програма академічних обмінів імені Фулбрайта в Україні та інші міжнародні проекти співпраці науковців. Ознайомлення з міжнародними програмами наукової співпраці.</p> <p>Тема 8. Підготовка документів для участі у міжнародних науково-дослідницьких програмах. Написання мотиваційного листа/ есе (Personal statement).</p> <p>Тема 9. Науково-дослідницький проект як жанр наукового письма.</p> <p>Тема 10. Зміст і структура науково-дослідницького проекту. Стратегії написання науково-дослідницького проекту.</p>
<p>Методичні поради для викладачів «Як навчати?»</p>	<p><i>Методи навчання:</i></p> <p>Поєднання традиційних та інтерактивних методів навчання з використанням інноваційних технологій:</p> <ul style="list-style-type: none"> – словесні методи: практичне заняття, інструктаж, розповідь, пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, бесіда, навчальна дискусія; – наочні методи: ілюстрування, самостійне спостереження, демонстрація; – практичні методи: виконання вправ, обробка довідкової інформації, рецензування, аналіз подій, самостійна робота (робота із друкованими та електронними інформаційними ресурсами, виконання завдань: конспектування теоретичного граматичного, лексичного і стилістичного матеріалу, виконання вправ; відеометоди: дистанційні, мультимедійні; – методи навчально-пізнавальної діяльності: індукція і

	<p>дедукція, методи аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення, конкретизації, виокремлення основного.</p> <p>Самостійна робота: написання анотацій, виконання лексико-граматичних вправ, індивідуальна робота.</p>
Методичні поради для здобувачів «Як навчатися?»	<p><i>Види роботи здобувачів:</i> складання глосарію, виконання комплексних завдань, порівняльний аналіз, розробка мультимедійних презентацій, робота над науковим повідомленням, перегляд та обговорення відеоматеріалів, підготовка виступів, творчих звітів, робота в парах, у групах, презентації результатів виконаних завдань тощо.</p>
Оцінювання	<p><i>Види, методи та форми контролю.</i></p> <p>Види: поточний контроль, підсумковий контроль, семестровий контроль (залік, екзамен).</p> <p>Методи: перевірка самостійної роботи, виконання лексико-граматичних тестів онлайн, усне опитування, дискусії.</p> <p>Форми: індивідуальна та фронтальна перевірка.</p> <p>Організаційні процедури та порядок виявлення якості засвоєння навчального матеріалу, рівня відповідності отриманих знань, умінь і навичок здобутій кваліфікації в межах освітнього процесу здійснюється відповідно до Положення про контрольні заходи у „ДДПУ” (http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/003.pdf)</p> <p>Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих під час практичних занять, здійснюється за такими критеріями: під час опитувань – за повну й ґрунтовну відповідь на сформульоване запитання з теми заняття; під час перевірки письмових завдань – за правильні відповіді на запитання з теми заняття; за написання анотацій – відповідність темі та вимогам, поданим у рекомендаціях до написання анотацій. Дисципліна оцінюється максимальною оцінкою у 100 балів.</p> <p><i>Основні вимоги:</i></p> <p>Недопустимість пропусків і запізнь без поважних причин; пропущені заняття зараховуються представленням виконаних завдань. Правила поведінки на заняттях: активна участь здобувачів у всіх видах освітньої діяльності, виконання необхідного об’єму завдань. За активну роботу під час усіх видів занять нараховуються максимальні бали, у випадках задовільної роботи нараховуються мінімальні бали, відповідно до розподілу балів у таблиці.</p> <p>Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів, затверджені в ДДПУ (для оцінювання екзамену):</p> <p>Оцінка «відмінно» (90-100 балів) виставляється здобувачеві, який продемонстрував всебічні, систематичні й глибокі знання навчально-програмного матеріалу, уміння без похибок виконувати завдання, передбачені програмою,</p>

опанував основну й додаткову літературу, рекомендовану навчальною програмою, засвоїв значущі для майбутньої кваліфікації підвалини основних дисциплін, виявив творчі здібності в усвідомленні, засвоєнні й застосуванні навчально-програмного матеріалу.

Оцінка «добре» (75-89 балів) виставляється здобувачеві, який продемонстрував ретельне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконав передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, рекомендовану навчальною програмою, показав систему засвоєних знань з дисципліни та здатність до їх самостійного поповнення й оновлення під час подальшої навчальної роботи й професійної діяльності.

Оцінка «задовільно» (60-74 бали) виставляється здобувачеві, який продемонстрував знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, потрібному для подальшого навчання та майбутньої роботи за спеціальністю, впорався з виконанням завдань, передбачених програмою, але припустився помилок у відповіді на екзамені та під час виконання екзаменаційних завдань, хоча має необхідні знання для їх усунення під керівництвом викладача.

Оцінка «незадовільно» (26-59 балів) виставляється здобувачеві, який має прогалини в знаннях основного навчально-програмного матеріалу, припустився принципових помилок у виконанні передбачених програмою завдань, і не може продовжувати навчання без виконання додаткових завдань з відповідної дисципліни.

Оцінка «неприйнятно» (0-25 балів) виставляється здобувачеві, який не надав для перевірки потрібну кількість правильно виконаних завдань, пропустив без поважних причин значну кількість занять (більше ніж 50%), і не може продовжувати навчання без проходження повторного курсу навчання.

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (денна та заочна форма навчання)

1-й і 2-й семестри

Тема	Практичні заняття				Самостійна робота			
	Max	Max	Min	Min	Max	Max	Min	Min
	денна	заочна	денна	заочна	денна	заочна	денна	заочна
Т 1	3	3	2	2	2	2	1	1
Т 2	3	3	2	2	2	2	1	1
Т 3	3	3	2	2	2	2	1	1
Т 4	3	3	2	2	2	2	1	1
Т 5	3	3	2	2	2	2	1	1
Т 6	3	3	2	2	2	2	1	1
Т 7	3	3	2	2	2	2	1	1
Т 8	3	3	2	2	2	2	1	1

T 9	3	3	2	2	2	2	1	1
T 10	3	3	2	2	2	2	1	1
T 11	3	3	2	2	2	2	1	1
T 12	3	3	2	2	2	2	1	1
T 13	3	3	2	2	2	2	1	1
T 14	3	3	2	2	2	2	1	1
T 15	3	3	2	2	2	2	1	1
T 16	3	3	2	2	2	2	1	1
T 17	3	3	2	2	2	2	1	1
T 18	3	3	2	2	2	2	1	1
T 19	3	3	2	2	2	2	1	1
T 20	3	3	2	2	2	2	1	1
Разом	60	60	40	40	40	40	20	20

Політика щодо перескладання

У разі отримання оцінки «незадовільно» здобувач має право на два перескладання: викладачу та комісії.

У разі, якщо здобувач вищої освіти не з'явився в день складання екзамену з поважної причини, підтвердженої документально, у відомість обліку успішності ставиться запис «не з'явився», а здобувач має право перескласти екзамен викладачеві у визначений деканатом день.

Здобувач, який протягом семестру не набрав 60 балів з навчальної дисципліни, вважається недопущеним до складання екзамену з цієї дисципліни, й у відомість обліку успішності ставиться запис «не допущений». Здобувач має право допрацювати необхідні бали за погодженням з викладачем та перескласти екзамен викладачеві у визначений деканатом день.

Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач не згоден з оцінюванням його знань він може звернутися до апеляційної комісії та оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності у ДДПУ регулюється Положенням про академічну доброчесність педагогічних, науково-педагогічних працівників та здобувачів та для здобувачів передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

	<ul style="list-style-type: none"> – надання достовірної інформації щодо результатів власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використаних методик досліджень та джерел інформації. За порушення академічної доброчесності здобувачі ДДПУ можуть бути притягнуті до такої відповідальності: <ul style="list-style-type: none"> – повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен, залік тощо); – повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; – позбавлення академічної стипендії відповідно до норм чинного законодавства; – позбавлення наданих ДДПУ пільг з оплати навчання (за умови їх отримання); – усне зауваження від працівника або уповноваженого представника адміністрації (керівника кафедри, факультету тощо) та попередження про можливість притягнення до академічної відповідальності; – повторне виконання завдання; – зниження оцінки за виконання завдання; – усне чи письмове повідомлення юридичної або фізичної особи, яка здійснює оплату за навчання, про факт порушення; – виключення з рейтингу претендентів на отримання академічної стипендії або нарахування штрафних балів у такому рейтингу; – позбавлення права брати участь у конкурсах на отримання стипендій, грантів тощо; – відрахування.
<p>Переваги вивчення навчальної дисципліни «Бонус вивчення»</p>	<p>Навчальну дисципліну «Професійна та наукова комунікація англійською мовою» розроблено відповідно до потреб здобувачів, ураховано персоналізовані траєкторії навчання; вивчення даної дисципліни передбачає вільне користування англійською мовою в науково-професійних цілях; володіння чотирма видами мовленнєвої діяльності на відповідному рівні (Рівень B2); знання синтаксичних, семантичних та фонетичних правил і закономірностей англійської мови; використання соціокультурних знань і вмій в іншомовній комунікації; реалізацію наукових досліджень, оцінювання й аналіз власного навчального досвіду, удосконалення навчальної стратегії; удосконалення мовленнєвої та наукової підготовки шляхом використання автентичних англомовних матеріалів; впевненість і позитивну мотивацію в користуванні англійською мовою; знань стосовно понять перекладу, еквіваленту і аналогу, перекладацьких трансформацій,</p>

	компенсацій втрат при перекладі, контекстуальних замінів, багатозначності слів, співпадань і розбіжностей значень інтернаціональних слів, поняття «хибні друзі перекладачів» тощо; знань теоретичних засад, структури та мови анотування та реферування рідною та іноземною мовами; знання теоретичних засад анотування й реферування, таких як призначення, структура та особливості мови анотації і реферату, види анотацій (описова, реферативна) і реферат (реферат-конспект, реферат-резюме, оглядовий реферат).
--	---

Нікітіна Н. П.,
кандидат пед. наук,
доцент кафедри іноземних мов

